2025/1785

10.9.2025

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2025/1785,

9. september 2025,

millega muudetakse rakendusotsust (EL) 2023/740 seoses teatavate sõidumänguasjade (jalgjuhitavad rattad) harmoneeritud standarditega, mis on koostatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/48/EÜ toetuseks

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiivi 2009/48/EÜ mänguasjade ohutuse kohta, ([1]) eriti selle artikli 14 lõiget 2,

ning arvestades järgmist:

(1) Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/48/EÜ artikliga 13 eeldatakse, et mänguasjad, mis on vastavuses harmoneeritud standardite või nende osadega, mille viited on avaldatud *Euroopa Liidu Teatajas*, vastavad nõuetele, mida nimetatud standardid või nende osad käsitlevad ja mis on sätestatud direktiivi 2009/48/EÜ artiklis 10 ja II lisas.

(2) 4. aprillil 2023 võttis komisjon vastu rakendusotsuse (EL) 2023/740, ([2]) milles loetakse üles mänguasjade harmoneeritud standardid. Loetelu sisaldas standardit EN 71–1:2014+A1:2018 „Mänguasjade ohutus. Osa 1: Mehaanilised ja füüsikalised omadused“.

(3) 2024. aasta jaanuaris esitas Saksamaa ametliku vastuväite standardi EN 71–1:2014+A1:2018 kohta seoses teatavate sõidumänguasjadega, nimelt jalgjuhitavate ratastega. Jalgjuhitav ratas on sõidumänguasi, kus laps istub ning mida juhitakse ja liigutatakse jalgadega ning mille rattaid ulatab laps kasutamise ajal puudutama.

(4) Ametliku vastuväite põhjendusena väideti, et viidatud harmoneeritud standard ei vasta jalgjuhitavate rataste osas direktiivi 2009/48/EÜ olulistele ohutusnõuetele.

(5) Vastuväite kohaselt seisneb vastavuse puudumine selles, et puuduvad nõuded, mis välistaksid muljumis-, lõike-, vahele- või kinnijäämisõnnetused, kui laps sõidab jalgjuhitava rattaga, mille ratas on istme lähedal ja mänguasja kasutamise ajal ulatuskauguses, eriti kui lapse käed on jalgjuhitava ratta kasutamisel vabad ja laps istub madalas asendis. Sõrmi võivad ohustada muljumis- või lõikevigastused, purustamine või ärarebimine, samuti võivad nad jääda rattakahvli ja liikuva ratta vahele.

(6) Saksamaa väitis, et jalgjuhitavad rattad ei ole oma mehhanismide ning toimimis- ja käitusviisi tõttu ning sellest tulenevate mängimise ajal tekkivate riskide tõttu standardiga EN 71–1 täielikult kaetud. Kuigi harmoneeritud standard EN 71–1:2014+A1:2018 hõlmab juhtumipõhiselt mõningaid riske, ei käsitleta selles kõiki muljumis- ja lõikevigastuste, vahele- või kinnijäämise võimalusi: standardis esitatud nõuded sõidumänguasjadele on osaliselt tootepõhised (näiteks lasterattad, laste tõukerattad) või on seotud teatavate mänguasjaosade ja määratlustega (nt käitusmehhanismid, kokkupaneku- ja liugmehhanismid). Kuid standard ei kata sõidumänguasjade üldisi ohutusnõudeid seoses muljumis- ja lõikevigastuste riski ning vahele- ja kinnijäämisriskiga, eelkõige sõrmede ja käte puhul. Eelkõige ei kata selle standardi punktis 3.19 esitatud mõiste „käitusmehhanism“ jalgjuhitavaid rattaid ning standard ei kata täiel määral käe või sõrme muljumise ega sõrme lõikevigastuse riski. Saksamaa järeldas seega, et selliste nõuete puudumisel ei ole võimalik tagada, et jalgjuhitavad rattad, kuigi need vastavad harmoneeritud standardile EN 71–1:2014+A1:2018, vastaksid kõigile direktiivis 2009/48/EÜ sätestatud olulistele ohutusnõuetele.

([1]) ELT L 170, 30.6.2009, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/48/oj.

([2]) Komisjoni 4. aprilli 2023. aasta rakendusotsus (EL) 2023/740 mänguasjade harmoneeritud standardite kohta, mis on koostatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/48/EÜ toetuseks (ELT L 96, 5.4.2023, lk 85, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/740/oj).

(7) 28. veebruaril 2024 avaldas komisjon Saksamaa ametliku vastuväite teavitamissüsteemi kaudu, ([3]) mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1025/2012 ([4]) artikli 12 kohaselt.

(8) Euroopa Standardikomitee (CEN) tehniline komitee 52 (edaspidi „CEN/TC 52“) reageeris Saksamaa esitatud ametlikule vastuväitele, paludes esitada õnnetuse kohta rohkem üksikasju, eelkõige õnnetusega kaasneva konkreetse riski ja mänguasja mudeli kohta. Samuti soovis CEN/TC 52 teada, kas ametlikus vastuväites kujutatud varda läbimõõt on 5 mm või 12 mm, väites, et õnnetusega seotud mänguasi ei vastanud olemasolevale (avaldatud) standardile, nimelt selle punkti 4.15.1.6 alapunktile c, kus on sätestatud üldised sõrmede vahelejäämist käsitlevad nõuded sõidumänguasjade puhul. CEN/TC 52 hinnang põhines asjaolul, et ühelt ametlikus vastuväites esitatud fotolt oli näha ratta ja raami vahelistesse tühimikesse lükatud väiksem katsevarras, ning leiti, et sellistesse tühimikesse olemasoleva standardi katsemeetodis kasutatava laiusega vardad või pulgad ei mahuks ning seega on tegemist mittevastavusega. Selle hinnangu kohaselt hoiaks vastavus olemasolevale standardile vigastuse ära või vähemalt vähendaks selle raskusastet. CEN/TC 52 juhtis siiski tähelepanu ka asjaolule, et komitee asjaomases töörühmas juba toimub Saksamaa ametiasutuste poolt ametlikus vastuväites tuvastatud puuduste kõrvaldamine, sest kõnealuste standardite läbivaatamisega tegeletakse: muudetud versiooni eelnõu punktis 4.15 sätestatakse sõidumänguasjade kohta uued nõuded, mis hõlmavad sõrme muljumis- ja lõikevigastuse riski.

(9) Vastuses CEN/TC 52 märkustele märkis Saksamaa, et kehtivas (avaldatud) standardis ei ole käsitletud mõningaid riske, nagu sõrme lõikevigastus, käe kinnijäämine ja muljumine ratta veerejõuga või sõrme või käe muljumine juhtraua pööramise tulemusel. Saksamaa sõnul näitab uute riskide lisamine harmoneeritud standardi EN 71–1:2014+A1:2018 punkti 4.15 läbivaatamise käigus seda, et standardi praegune versioon ei kata praegu piisavalt kõiki seda tüüpi sõidumänguasjadega seotud riske ning seetõttu ei käsitleta standardis kõiki olulisi ohutusnõudeid, mida oleks vaja. Saksamaa juhtis tähelepanu ka sellele, et ametlikku vastuväidet ei esitatud mitte ainult selle konkreetse mänguasja ja juhtunud õnnetuse tõttu, sest turul on mitmesuguseid samalaadseid tooteid, millel on sarnased probleemid ja riskid, mida olemasolev standard ei hõlmanud.

(10) Ametlikku vastuväidet arutati määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 22 alusel loodud komitees 18. aprillil 2024.

(11) Olles koos liikmesriikide esindajate ja sidusrühmade esindajatega mänguasjade ohutuse eksperdirühmas ning määruse (EL) nr 1025/2012 artikli 22 alusel loodud komitee esindajatega harmoneeritud standardi EN 71–1:2014+A1:2018 läbi vaadanud, nõustub komisjon vastuväites esitatud analüüsiga ja järeldab, et direktiivi 2009/48/EÜ artiklis 10 ja kõnealuse direktiivi II lisas sätestatud olulisi ohutusnõudeid hõlmama pidavate harmoneeritud standardite punktides ei käsitleta piisavalt asjaomaseid riske, eelkõige sõrme ja käe muljumis- ja lõikevigastuse riski seda liiki mänguasja puhul. Standard EN 71–1:2014+A1:2018 ei sisalda erinõudeid, mis tagaksid laste ohutuse jalgjuhitavate rataste kasutamisel, kuna see ei taga, et sõrmed ja käed oleksid muljumis- ja lõikevigastuse riski eest piisavalt kaitstud. Seetõttu leiab komisjon, et kõnealuse standardi punkti 3.19 (käitusmehhanismi määratlus) ja punkti 4.15.1 kohaselt projekteeritud ja toodetud jalgjuhitavad rattad võivad põhjustada lastega sarnaseid õnnetusi ja vahejuhtumeid.

(12) Sellele vaatamata leiab komisjon, et asjaomase harmoneeritud standardi muud sätted, mis ei ole ametliku vastuväite objektiks, jäävad kehtima, kinnitamaks vastavuse eeldust direktiivi 2009/48/EÜ olulistele ohutusnõuetele, mida nende standarditega hõlmatakse.

([3]) DocsRoom - Euroopa Komisjon (europa.eu).

([4]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1025/2012, 25. oktoober 2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2012/1025/oj).

(13) Eespooltoodut silmas pidades tuleks rakendusotsusega (EL) 2023/740 avaldatud harmoneeritud standardi EN 71–1:2014+A1:2018 viited avaldada *Euroopa Liidu Teatajas* piiranguga. Piiranguga tuleks välja jätta nende standardite konkreetsed punktid, mille eesmärk on hõlmata direktiivi 2009/48/EÜ II lisa I osa punktis 3 sätestatud nõuet selle kohta, et mänguasjad peavad olema projekteeritud ja valmistatud nii, et nende osade liikumine mänguasja tavapärase kasutamise korral ei tekita mingit riski või tekitab minimaalset riski. Seepärast tuleks rakendusotsust (EL) 2023/740 vastavalt muuta.

(14) Harmoneeritud standardi järgimine lubab alates sellise standardi viite *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise kuupäevast eeldada vastavust asjakohastele olulistele nõuetele, mis on sätestatud liidu ühtlustamisõigusaktides. Seepärast peaks käesolev otsus jõustuma selle avaldamise päeval,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Rakendusotsuse (EL) 2023/740 lisa muudetakse vastavalt käesoleva otsuse lisale.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

Brüssel, 9. september 2025

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Rakendusotsuse (EL) 2023/740 lisas asendatakse 1. rida järgmisega:

„1.	EN 71–1:2014+A1:2018 Mänguasjade ohutus. Osa 1: Mehaanilised ja füüsikalised omadused Piirang: Jalgjuhitavate rataste puhul (sõidumänguasi, kus laps istub ning mida juhitakse ja liigutatakse jalgadega ning mille rattaid ulatab laps kasutamise ajal puudutama) ei anna harmoneeritud standard EN 71–1:2014+A1:2018 punkti 3.19 (käitusmehhanismi määratlus) ja punkti 4.15.1 puhul alust eeldada vastavust direktiivi 2009/48/EÜ artikli 10 lõikes 2 ja II lisa I osa punktis 3 sätestatud olulistele ohutusnõuetele.“